

Dekonstruksjon av modelltekst: *Setningsnivå*

Ressursark:

- fase 2_modelltekst_setningsnivaa_setningssymfoni_en

I denne sekvensen, der vi jobber på setningsnivå, foreslår vi aktiviteten *Setningssymfoni*. Her skal elevene framfor alt få en forståelse for sjangertrekket «generalisering». Elevene tar aktive roller for å bli gjort oppmerksomme på at substantiv kan erstattes med pronomeren. I tillegg kan generalisering innbefatte omgjøring av substantiv/pronomeren fra flertall til entall, der ett substantiv/pronomeren i entall representerer flere (dyrearten: *goats* → *the goat*). En slik endring får også følger for personbøying av verb (subjekt-verbal samsvar) og vil naturlig nok inngå i den støttende læringsamtalen omkring setningene som skapes. Det ligger også til rette for å samtale om andre grammatiske emner som setningsledd, ordklasser og ordstilling. Belegg for aktiviteten *Setningssymfoni* finnes i læreplanens kompetansemål (4. trinn): «forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i» og «bruke noen vanlige småord og enkle stave- og setningsmønstre».

Som utgangspunkt for denne læringssekvensen har vi i ressursarket (se over) hentet fire setninger fra modellteksten. Disse er delt opp i enkeltelementer (ord og setningsledd). Ressursarket skrives ut som plakater i A5-format. Gjennom aktiviteten involveres elevene i en læringsamtale – de leser, lytter, taler og er fysisk aktive.

I sjangerpedagogikk skal innhold og form undervises eksplisitt med en utforskende og engasjerende tilnærming og innen elevenes nærmeste utviklingszone. Se våre forslag til spørsmål for en bevisstgjørende læringsamtale om eksempelsetningene (spørsmålene tilpasses elevenes kunnskaps- og språknivå).

Spørsmål til læringsamtalen:

- Hvilke ord mener dere er emneord i setningen?
- Hva mener dere er subjektet i setningen og hvor finner vi det?
- Hva mener dere er verbalet i setningen og hvor finner vi det?
- Hvorfor er dette en setning?
- Hvor mange «geiter» handler setningen om?
- Hvilke ord kan erstatte «geit»/«geiter»?
- Hva må gjøres med subjektet for at det skal være snakk om flere «geiter»?
- Hvilke(t) andre ord må forandres hvis subjektet gjøres om til flertall?
- Hvem har plakaten med flertallsformen av subjektet?
- Hvem har plakaten med ...?

fase 2_modelltekst_setningsnivaa_veiledning

Arbeidsform

- Skriv ut, klipp opp og del ut plakatene.
- Læreren framsier den første setningen på norsk ut i klasserommet.
- Elevene med de plakatene som representerer denne setningen på engelsk, blir bedt om å komme fram og danne setningen fysisk (se illustrasjon).
- Resultatet (setningen) leses høyt i kor.
- En lærings samtale om ulike aspekter ved setningen gjennomføres (se forslag til spørsmål til lærings samtalen over).

Aktiviteten fortsetter med at nye elever kommer fram og bytter plass når læreren styrer samtalen inn på forhold som subjekt i entall/flertall, substantiv erstattet av pronomen eller samsvarbøying (verbal og/eller andre ledd). Spørsmålene, samt det å danne «levende setninger» på denne måten, gir mulighet for en dypere læring.

Setning 1

The goat	has	hair.	It	eats	healthy clover.

Samme setning skal gjøres om til flertall:

The goats	have	hair.	They	eat	healthy clover.

Setning 2

The goat	is	curious.	It	likes	to explore.

Samme setning skal gjøres om til flertall:

The goats	are	curious.	They	like	to explore.

Setning 3

The goat	is	a domestic animal.	It	lives	on a farm.

Samme setning skal gjøres om til flertall:

The goats	are	domestic animals.	They	live	on farms.

Setning 4

After five months	the mother goat	gives birth to	a baby goat.	It	is called	a kid.

Samme setning skal gjøres om til flertall:

After five months	the mother goats	give birth to	baby goats.	They	are called	kids.